

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

1 De his quæ tractanda sunt in hoc libro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

quæ alibi recipiunt tractationem, vt ne vendi possint, l. iubemus, 14. cum auib sequentibus, de sacrosan. eccles. vt in emtio ne dicemus, non possint prescribi, nisi quadraginta annis, & res Romanæ vel Constantinopolitanæ ecclesiæ nisi centum annis, l. fin. & auib quas actiones, de sacros. eccles. tit. vi. eccles. Roman. centum annor. gaudeat sp. In summa privilegia ecclesiæ rata & firma esse debent, & ea violantes puniuntur, & irriti contrarij actus, l. privilegia, 12. & cõstiti. seq. Cassa. de sacros. eccles. l. si ecclesia. 15. §. privilegia, de epis. & cler.

De Muris & Portis ciuitatis. Cap. 29.

- 1 Muri unde dicti, & oppida, & aggeres.
- 2 Ad murorum collationem omnes teneri.
- 3 In quorum terra muri & turres ciuitatis sunt, vsum eorum earumque habent.
- 4 Edificare non licet priuatis contra muros vel portas ciuitatis.
- 5 Prohibitum municipibus edificare novos muros.

Postquam egimus de rebus ecclesiasticis & sacris, t operæpretium est de quibusdam sanctis, id est, innolabilibus agamus, de portis scilicet & muris ciuitatum: omiſſa tractatione legatorum, qui sancti sunt habiti, & de quibus tractamus in crimine læsæ humanæ maiestatis. Varro itaque lib. 4. de ling. Lat. muros inuentos & dictos, vt tuto alicubi simus docet: oppidum ab ope dictum, quod munitur opis caussa vbi sint: & quod opus est ad vitam gerendam, vbi habitet turo, vel oppida, quod opere munitur mœnia, quod munitus essent. Quod exaggerabant aggeres dicti, & quod aggerem contineret muros, quod munitiendi caussa manu parabatur, quo sepiabatur oppidum, ex quo muros. Eius summa pinne ab his quas insignit milites habere in galeis solent, & in gladiatorib. Samnites. Turres a toruis, quod hæc prospiciunt ante alios: qua viam relinquebant in muro, qua in oppidum por-

tarent portas. ¶ Ad t murorũ instauracionem seu exstructionem, sicut & portus & aquæ ductus, cõcertatim facta & peratũ collatione, nulla excusatione dignitatis locũ habent, instare debent. l. ad portus, 6. de operib. publ. lib. 3. C. tit. 12. facta tamen per æquatione facultatum, vt quisque secundum vires patrimonij contribuere cogatur, l. omnes prouinciarum. 11. eod. tit. de ope. publ. ¶ Si tamen priuati, in quorum terris turris vel muri noui ciuitatis construuntur opere perfecto, vsum ædificatorum habent, ea tamen lege in perpetuum seruanda, vt annis singulis ii, in quorum vsum terrula demigrauerit, proprio sumtu instauracionem eorum sibi existiment procurandam, l. turres. 13. de operib. pub. C. ¶ Non tamen inde quis putare debet sibi licere contra muros vel mœnia publica ædificia habere, nam si ea sint talia, ex quibus formidari possint vel incendia, vel insidias, deici debent & prohiberi, l. ædificia. 13. eod. de operib. publ. ¶ Atq; inter ædes sacras seu publica ædificia & priuata, debet esse spatium quindecim pedum, l. si cui loci. 9. & l. Memiana. 11. de ædifi. priuat. lib. 3. C. tit. 18. Nec libera sunt etiam murorum vel portarum refectiones municipijs, sed de operibus quæ in muris vel portis, vel in rebus publicis sunt, aut si muri extruatur, consulere principem oportet. Modest. in l. de operib. 6. de operibus pub. 50. P. tit. 10. quando potissimum sumtu publico ædificari debent, l. 3. de operib. pub. in P. Et Vlpianus ait, muros municipales nec reficere licere sine principis vel præsidis auctoritate, nec aliquid eis conungere vel supponere, l. sacra loca. 9. §. propter, de ver. diuis. lib. 1. P. tit. 8. Transcendere muros ciuitatis ad motus scalis, aut aliunde, quam per portas ciuitatem ingredi, vel egredi, hostile & capitalè habetur, si de ver. diu. & vindicatum in Remo fratre Romuli, qui solum vallum ciuitatis transcendere ausus fuisset, d. l. si Lucan. in 1. Fraterno primi maduerunt sanguine muri. Et Plut. in vita Romuli, Quid in Fast.

DE PUBLICIS REBUS HVMANI
IURIS, ET DE REBUS VNIVERSITATIS.

LIBER III.

De his, quæ tractanda sunt in hoc libro.

Cap. 1.

- 1 Rerum publicarum diuisio.
- 2 Rerum vniuersitatis diuisio.

RXpositi t rebus sacris & sanctis, de rebus humani iuris, & primum de publicis, dehinc quæ vniuersitatis sunt, dicendum erit, & postea de priuatis, Deo volente. Itaq; de fiscalibus, & tributis, & vectigalibus, fluminibus, visque publicis, portibus, patrimonialibus principis, & pœnalibus fiscali compendiis, de basilicis, & operibus publicis, & aliis publicis. ¶ Inter t vniuersitatis autem enatrabimus quæ municipi tantum sunt, & illis solum communia, vt stadia, theatra, nemora, pascua, & similia. In priuatis autem, & modos acquirendi dabimus.

De Pecuniis publicis, siue de rebus Fiscis, & de Arario. Cap. 2.

- 1 Corporis humani, & rei publicæ similitudo.
- 2 In corpore reip. sunt & nerui, qui nec plenitudine, nec inactione commelionis pati debent, si illa subsistere velit: nerui porro Pecunia publica, & Vectigalia.
- 3 Pecunia nomen ad omnes res pertinere nummo estimabiles.
- 4 Non fuisse ab initio Publica, sed Communia, & quomodo ceperint.
- 5 Ararii constitutiendi necessitas, & Vectigalium origo.
- 6 Fiscalia, & fiscus unde nomen trahunt. Et nu. 11.
- 7 Inter Fiscum & ararium quorundã differentia, vide nu. 9. & 12.
- 8 Bona principis duplicis generis: patrimonialia, unde comites rerum priuatarum, & procuratores Cesaris.
- 10 Alia principis iure principatus & diadematis, Confiscatio sine licentia principis non fit.
- 11 Latum in seipsum in ediam prohibet. Quomodo fiscus sem per soluendo eod. Ararii Fiscis & Marcupii differentia, Ararium vbi apud Romanos, & quot, & copia, & extensio eorum.
- 12 Questores qui comitabantur prouinciarum rectores militares, Threſſoriers des guerres.

- 13 Questores ararii, qui præfeci ararii, bodie generaux des finances.
- 14 His subijunt tribuni ararii, receueurs generaux. Exactores particularares dicti, Commis. Tabellarii, Contrerolleurs.
- 15 Ordo exigenda & deferenda vectigalia pecunia in fiscum, Tituli, Les mandes, nunc.
- 16 Degubus & cum quibus indicant questores prouinciarum.
- 17 Quæ arario olim Romano præfeci.

AGrippa t Menenius Lanatus, cum dissidia & seditionem plebis & Senatus componere studeret, plebem exandescētem apologo corporis humani, ad pacē adiegit, simile ei esse corpus reipublicæ accommode demonstrans, futurumque nisi in vtroq; membra inter se conuenirent, compagem corporis dissoluerant. Dionys. Halicar. lib. 6. Histor. Linnæ. Erenim qui simul habitant, vnum corpus tantum faciunt ciuile, & vniuersitatis, l. 1. §. quibus autem permixtum quod cuiusque vniuersit. nom. lib. 3. P. tit. 4. Sic ecclesia omnis vnum corpus & catholica seu vniuersalis congregatio, in qua multa membra, 1. ad Corin. 12. ad Ephes. 1. & 2. ad Colos. c. fundamenta, c. 17. de elect. in 6. Vnde & corporati dici possunt, qui in communione aliqua conscripti vel admissi sunt, vt in l. 1. de Alex. primat. lib. 11. C. tit. 28. Er regnum vnum corpus.

¶ Ceteram t in omni corpore ciuili, quemadmodum in humano, & caput & membra sunt, & quædam alia, quibus illa colligantur: veluti nerui, quibus membra singula mouentur, & munitus proprium exsequitur. Et quemadmodum illa cerebrũ & capite manantes per totum corpus humanum diffunduntur, vt notant medici Galen. lib. 7. de decret. Platon. & Hippoc. Et Hippocrates, lib. de ossium natura, lib. de arte, & alibi. roburq; vim dant corpori, Galen. lib. 3. de administrat. anatomicis. & contra, conuulsioibus suis valde nocent, duabus ex causis vel ex plenitudine, vel ex inanitate Galen. ex Hippocr. lib. 1. de locis affect. Sic etiam in corpore ciuili ex arbitrio imperantis, seu a bene disposito capite, robur in societatem subiectam permeat, & status eius fit legitimus, qui neruus disciplina dicitur, c. 1. de senen. ex com. lib. 5. Decret. tit. 10. c. cum inter, de consuet. lib. 1. Decret. c. 4. Neruiq; alii, quibus iuuatur & quodammodo viuificatur, si bene valent, si plenitudine vel inanitate non patiantur conuulsiones, sunt pecuniæ publicæ, vt &